

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

عنوان درس: اورژانس های محیطی		گروه آموزشی: فوریت های پزشکی	
تعداد واحد: (برای درس) ۱ واحد		دانشکده: پرستاری مامایی شهید بهشتی رشت	
تعداد گروه هدف: ۲۰		مدت زمان ارائه درس: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	
رشته/مقطع: کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی		زمان شروع: ۱۴۰۴.۰۸.۱۳	
مشخصات استاد مسؤل:			
نام خانوادگی	رتبه	ش. تماس	همراه
پورشخیان	استادیار	۳۳۵۵۵۰۵۶	
نام	آدرس ایمیل		
مجید	pourshaikhian_m@yahoo.com		

معرفی و اهداف درس

۱. معرفی مختصری در حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ کلمه در مورد درس بنویسید.

کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی، خط اول مواجهه با بیماران در معاینه و درمان اولیه هستند و نقش مهمی در کاهش موربیدیتی و مورتالیتی آنها دارند. سیستم پیشرفته‌ی اورژانس پیش بیمارستانی باعث می‌شود تا درمان و مراقبت از بیماران از همان صحنه‌ی حادثه یا بیماری شروع شود. زمانی که فردی آسیبی می‌بیند یا دچار بیماری حاد می‌شود با اورژانس پیش بیمارستانی تماس می‌گیرد و انتظار می‌رود که مراقبت و درمان فوری باکیفیت دریافت کند. آنچه که برای یک فرد آسیب دیده، پیش از رسیدن به بیمارستان، اتفاق می‌افتد دارای اهمیت زیادی است.

افزایش دانش و تجربه نیروی انسانی آینده فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی که بخش مهمی از نظام سلامت کشور هستند و قبل از سایر گروه های پزشکی به ارزیابی و مراقبت از بیماران با شرایط بحرانی و مصدومین حوادث می پردازند، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. با ارتقاء دانش، مهارت و شواهد علمی کارکنان نظام سلامت نه تنها بار مرگ و صدمات ناشی از فوریت های طبی و حوادث و بلایا در جامعه و کارکنان و نیروی انسانی سلامت کاسته خواهد شد بلکه از نظر اقتصادی نیز هزینه تحمیلی به نظام سلامت کاسته خواهد شد.

کمک به مداخلات کارکنان اورژانس پیش بیمارستانی برای کاهش مرگ و میر و آسیب پذیری مددجویان در حوادث و بلایا و اورژانس های ناشی از فوریت های داخلی از اهداف اصلی این درس است. در این درس دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی ضمن آشنایی با انواع فوریت های محیطی، اقدامات لازم جهت ارائه مراقبتهای پزشکی به مصدومین حوادث محیطی در سطح جامعه آشنا خواهند شد.

اهداف کلی درس/کارگاه/دوره:

- آشنایی با سرمایه‌دگی و هیپوترمی و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با سرمازدگی و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با برق گرفتگی و صاعقه زدگی و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با گازگرفتگی و گزیدگی (مار، زنبور و عقرب) و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با اورژانس های تغییر فشار (بیماری ارتفاع و غواصی) و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با غرق شدگی و اقدامات فوریتی آن
- آشنایی با سوختگی و اقدامات فوریتی آن

اهداف اختصاصی درس / کارگاه / دوره:

از دانشجو انتظار می رود در پایان دوره:

۱- هیپوترمی و سرمازدگی و اقدامات فوریتی آن را بداند:

- هیپوترمی را تعریف کرده و عوامل مستعدکننده آسیب های سرمایی را نام ببرد
- انواع هیپوترمی (خفیف، متوسط، شدید و بسیار شدید) را تعریف کند و علائم و نشانه های هر یک را بیان کند.
- سرمازدگی را توضیح دهد
- مکانیسم های ترموژنز را بیان کند
- علل سرما زدگی را شرح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی اولیه در انواع آسیب های سرمایی را توضیح دهد
- هیپوترمی موضعی (یخ زدگی عضو) را تعریف کرده، مراحل آن را بیان کرده و علائم و نشانه های آن را توضیح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی در یخ زدگی عضو را نام برده و توضیح دهد

۲- گرمزدگی و اقدامات فوریتی آن را بشناسد:

- مکانیسم های کنترل درجه حرارت در بدن را توضیح دهد
- عوامل مستعد کننده آسیب های گرمایی در بدن را نام ببرد
- مکانیسم های ترمولیز را بیان کند
- گرمزدگی را توضیح دهد
- علل گرما زدگی را شرح دهد
- انواع آسیب های گرمایی (کرامپ گرمایی، خستگی گرمایی، گرمزدگی) را توضیح دهد و علائم هر یک را بیان کند
- انواع گرما زدگی (فعالیتی و کلاسیک) را مقایسه نماید
- اقدامات درمانی و مراقبتی اولیه در بیماران گرمزده را بیان کند

۳- برق گرفتگی و صاعقه زدگی و اقدامات فوریتی آن ها را بشناسد:

- برق گرفتگی را توضیح دهد
- مشکلات ناشی از برق گرفتگی را شرح دهد
- مراقبت های اولیه در بیماران دچار برق گرفتگی را شرح دهد
- صاعقه زدگی را تعریف کرده و مکانیسم آن را بیان کند
- افراد در خطر را بیان کند
- تأثیر صاعقه بر بدن و ارزیابی سیستم های آن (تنفس، قلب عروق، عصبی عضلانی، گوش، چشم، پوست) را همراه با علائم را توضیح دهد
- مراقبت های اقدامات درمانی و مراقبتی اولیه در صاعقه زدگی را نام برده و توضیح دهد
- تفاوت تریاژ در صاعقه با موارد دیگر را بیان کند

۴- گاز گرفتگی و گزیدگی (مار، زنبور و عقرب) و اقدامات فوریتی آن را شرح دهد:

- گزیدگی را تعریف و انواع آن را بیان کند (مارگزیدگی - عنکبوت گزیدگی - زنبورگزیدگی - گاز گرفتگی و ...)
- علائم و نشانه ها در هر یک از انواع گزیدگی (شایع ترین گزیدگی ها) را نام برده و توضیح دهد
- انواع زهرها بر اساس مکانیسم اثر آن ها در بدن (اثر بر آنزیم های بدن، نوروتوکسین، میوتوکسین، هماتوکسین و ...) را نام برده توضیح دهد
- انواع سرم های ضد مارگزیدگی را نام ببرد و موارد مصرف، منع مصرف و طریقه مصرف این سرم ها را توضیح دهد
- اقدامات فوریتی اولیه در مددجویان دچار گزیدگی و گاز گرفتگی را بیان کند
- شوک آنافیلاکتیک را توضیح دهد
- مراقبت از فرد دچار شوک آنافیلاکتیک را شرح دهد.

۵- اورژانس های تغییر فشار (بیماری ارتفاع و غواصی) و اقدامات فوریتی آن را شرح دهد:

- قوانین فیزیکی مربوط به بیماری های ناشی از تغییر فشار (بویل - دالتون - هانری) را توضیح دهد
- اورژانس های ناشی از تغییر فشار (افزایش فشار با برداشته شدن فشار، بیماری ارتفاع) نام برده و هر یک را توضیح دهد
- باروترما در قسمت های مختلف بدن (گوش میانی و داخلی، سینوزیت) را توضیح دهد، علائم مربوط به هر یک را بیان کند

- باروترمای ریه، سیستم گوارش و امبولی گاز شریانی را توضیح داده، علائم و نشانه های مربوط به هر یک را بیان کند
- بیماری ارتفاع، بیماری حاد کره، ادم ریوی، ادم مغزی و خونریزی شبکیه ناشی از ارتفاع بالا و علائم هر یک را توضیح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی اولیه در انواع بیماری های ناشی از تغییر فشار را نام برده و هر یک را توضیح دهد

۶- با غرق شدگی و اقدامات فوریتی آن آشنا باشد:

- غرق شدگی را تعریف کند و انواع آن (خیس و خشک- آب شور و شیرین) را با هم مقایسه کند
- راهکارهای جلوگیری از غرق شدگی را نام برده و شرح دهد
- غرق شدگی در آب سرد و گرم را باهم مقایسه کرده و اثر دمای آب در پیش آگهی غرق شدگی را توضیح دهد
- پاتوفیزیولوژی غرق شدگی و اثرات آن در سیستم های حیاتی را توضیح دهد
- عوامل موثر بر پیش آگهی مددجویان غرق شده را شرح دهد
- عوارض غرق شدگی و همچنین درصد اختلالات عصبی ماندگار با توجه به دقایق غوطه وری در اب را بیان کرده و شرح دهد
- اقدامات درمانی و مراقبتی ضروری اولیه در مددجویان غرق شده را بیان کند

۷- سوختگی و اقدامات فوریتی آن را بشناسد:

- ساختار آناتومیکی و نقش های مختلف پوست را شرح دهد
- سوختگی را تعریف نماید
- پاتوفیزیولوژی سوختگی را شرح داده و پاسخ های سیستمیک و عمومی و موضعی بدن را به دنبال سوختگی توضیح دهد
- انواع سوختگی را بیان نماید
- شش عامل مهم در بررسی مصدوم سوختگی (عمق، وسعت، شدت، سن، محل و بیماری زمینه ای) را توضیح دهد
- عوامل ایجاد کننده سوختگی (حرارتی- شیمیایی- الکتریکی- تابش) را نام برد و شرح دهد
- میزان و درصد سوختگی را برآورد نماید
- آثار سوختگی در دستگاه تنفسی (استنشاقی، بخارات داغ، سوختگی های حلقوی در ناحیه گردن و قفسه سینه) را توضیح دهد
- نحوه محاسبه مایعات مورد نیاز در سوختگی با درصدهای مختلف (در بزرگسال و اطفال) توضیح دهد
- مراقبت های فوری و اولیه از بیمار دچار سوختگی را شرح دهد
- مراقبت های اورژانسی لازم از بیمار در دوره حاد سوختگی را شرح دهد
- معیارهای پیشگیری از عفونت و مراقبت از زخم را در بیماران سوختگی را بداند

تفویم درسی الکترونیکی - نیمسال ۰۱

جلسه	عنوان	تاریخ	ساعت شروع	ساعت پایان
۱	سرمازدگی و هیپوترمی و اقدامات فوریتی آن	۱۴۰۳.۰۸.۱۳	۱۳	۱۵
۲	گرمزدگی و اقدامات فوریتی	۱۴۰۳.۰۸.۲۰	۱۳	۱۵
۳	برق گرفتگی و صاعقه زدگی و اقدامات فوریتی آن	۱۴۰۳.۰۸.۲۷	۱۳	۱۵
۴	گازگرفتگی و گزیدگی (مار، زنبور و عقرب) و اقدامات آن	۱۴۰۳.۰۹.۰۴	۱۳	۱۵
۵	فوریتهای تغییر فشار (ارتفاع و غواصی) و اقدامات فوریتی	۱۴۰۳.۰۹.۱۱	۱۳	۱۵
۶	غرق شدگی و اقدامات فوریتی در آن	۱۴۰۳.۰۹.۱۸	۱۳	۱۵
۷	سوختگی و اقدامات فوریتی	۱۴۰۳.۰۹.۲۵	۱۳	۱۵
۸	جلسه رفع اشکال		۱۳	۱۵

منابع اصلی درس:

- ۱- ، بلدسو برایان، پورترابرت، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی. ترجمه ابوذر م، حامدی سرشت ا و دیگران. انتشارات سیمین دخت. آخرین چاپ
- ۲- میتسوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه، ترجمه فرمانیا س، رضوانی ف و همکاران. چاپ دوم. انتشارات سیمین دخت. آخرین چاپ
- ۳- توفیقیان طاهره و همکاران، فوریت های محیطی، آخرین چاپ
- ۴- Pdf and Mp4

نوع محتوا

پاورپوینت همراه با صوت متن (Word, Pdf) (تصویر پاورپوینت سایر موارد قابل دانلود غیر قابل دانلود

نکته: تعداد ۸ عنوان کنفرانس به عنوان تکلیف درسی، برای دانشجویان مشخص شد که بایستی محتوی را به صورت ppt و یا فیلم آموزشی در سامانه نوید بارگذاری کنند.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم (ب) پایان دوره

روش ارزشیابی	درصد	تاریخ
تکلیف و سوال	۲۰	
آزمون پایان ترم	۸۰	

مقررات و انتظارات از دانشجویان/شرکت کنندگان:

هر دانشجویان/شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- ✓ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- ✓ مراجعه به آدرس الکترونیکی سمالایو (سایت دانشکده)
- ✓ اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- ✓ مطالعه محتوای آموزشی
- ✓ ارائه به موقع تکلیف محول شده
- ✓ حضور و شرکت فعال در تالار گفتگو و فضاهای مشارکتی
- ✓ شرکت در آزمون حضوری پایان ترم